

Visi į Lenino Mirties Paminėjimą New Yorke

N. LENINAS

Jau 8 dienos, kaip Leninas palaidotas. Dar nenu-džiūvo tarptautiniai proletariatai ašaros delei mirties to didžiausio, genialiausio kapitono pasaulinės revoliucijos laivo. Ir ilgiai jos dar nenudžiūs. Bet neužtenka vien tik ašarų, gailėsčių, dūsavimų. Leninas mirė, bet leninizmas gyvuoja ir mes turime tęsti jo darbą. Tik darbas mes galime tinkamai pagerbti mirusįjį mūsų vadą ir draugą draugą.

O kaip tęsti Lenino darbą, kaip pirmyn žygiuoti jo keliais, New Yorke ir Brooklyno darbininkai galės pasimokinti, atsilankę į Lenino paminėjimo milžinišką mitingą, kurs įvyks šiandien (vasario, February 4 d.), Madison Square Garden svetainėje, 7 val. vakare.

Kalbės keliolika geriausių Amerikos kalbėtojų įvairiomis kalbomis (tame skaičiuje ir gabiusias lietuvių kalbėtojas).

Grieš puikioji Rusų Simfonijos Orkestra; dainuos garsusis Ukrainų Darbininkų Choras.

Nieko nelaukdami, pirkitės tikietus; jų galima gauti ir "Laisvės" ofise.

(Plačiau apie tai 4 pusl.)

Mirštas Buves Prezidentas Wilsonas

Washingtonas. — Daktaras Woodrow Wilsono, buvusio Jungtinių Valstijų prezidento, praneša, kad jis galėsias greitai mirti. Guli visai be sąmonės. Širdies mušimas labai nereguliaris. Nepajėgia kalbėti; akys visą laiką užmerktos. Ligonis nieko neima į burną. Užvalk dar šiaip taip prašibzdėjo: "Esu pasirengęs mirti."

New Yorkas. — Kazin kurdingo J. W. Mahanas, savininkas brangiadaikčių krautuvas, kurs už \$39,500 nupirko vogtus deimantus, vertus \$300,000. Tie deimantai buvo užpėrnai išvogti Irenai Schoelkopfienai.

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išaina Kasdien Apart Nedėldieniu.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių, Vienikitės! Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Retėžius, o Laimėsite Pasaulį!

No. 29

TELEPHONE STAGG 3878

Brooklyn, N. Y., Panedėlis, 4 d. Vasario (Febr.), 1924

Pavienio Numerio Kaina 4c.

Metai XIV, Dienraščio VI

Žibalo Biznis Papirko ir Tris Prezidento Wilsono Ministerius

Prez. Coolidge Buvo Paskyręs į Tyrinėtojus Valdžios Žibalo Vagių Parsidavėję Doheny'o Žibalo Kompanijos — Gregory, Ex-Ministerį

Valdžios Informacijos Biuro Galva Buvo Parsidavęs Žibalinams Republikonams.

Washingtonas. — Ed. L. Doheny, prezidentas Pan-American Žibalo Kompanijos, paliūdijo specialei senato komisijai, kad jis yra išmokėjęs \$250,000 Wm. McAdoo, žentui buvusio prezidento Wilsono. McAdoo buvo Amerikos izdo ministeris prie prezidento Wilsono.

Pasitraukęs iš ministerijos, jis parrisamdė į advokatus Doheny'o kompanijai, susiderėjęs po \$50,000 atlyginimo per metus. Tuli senatoriai tvirtina, kad pasukui jis kalbino Wilsoną ir jo ministerius beveik dovanai parsamdyti Doheny'ui gausingus valdžios kerosino šaltinius Elk Hills'e, Cal.

Žibalas Papirko ir Demokratų ir Republikonų.

Be McAdoo, Doheny tuo tikslu parrisamdė Th. W. Gregory, buvusį prie Wilsono teismo ministerį; Fr. L. Lane'ą, buvusį vidaus reikalų ministerį, ir Garrisoną, buvusį wilsoninį karą ministerį. Jie, matomai, kaip reikiant pasidaravo. Nes Elk Hills žibalo šaltiniai, galų gale, ištikrųjų liko mažne dovanai perversi Doheny'o kompanijai. — Doheny, kaip jau esame rašę, yra vienas iš stambiųjų demokratų partijos šulų. — Taigi visu pirma jam ir parrisamdė demokratai ministeriai ir ex-ministeriai, kad atidavus į jo rankas valdžios žibalo šaltinius.

Tie ex-ministeriai, žinoma, daugiau buvo papirkti, negu pasamdyti.

Rasių Aštuonių Milionų Metų Gyvūno Liekanas

Kanadiško Manitobos Universiteto profesorius W. F. Cutler iškeliavo į Afriką įieškoti liekanų gilių senovės gyvūno, vadinamo gigantosauro. Jis yra tikras, kad rasių jo liekanas. Gigantosaurai gyveno pirm 8,000,000 ar 10,000,000 metų. Jie buvę bent 20 pėdų aukščio ir 80 pėdų ilgio.

Mirė Budelis, Nukirtęs Galvas 45 Žmonėm

Breslau, Vokietija. — Mirė Paul Spaethe, valdžios budelis, kurs savo tarnyboje nukirto galvas 45 kriminaliam

Bulgarija Negalinti Suvaldyt Maištininkų

New Yorkas. — N. Y. U. universitete kalbėjo Bulgarijos ambasadorius Amerikai, St. Panaretovas, pabrėždamas, kad Bulgarijos valdžiai sunku suvaldyti maištadarius (vyrniausiai komunistus). Nes, girdi, talkininkai neleidžia jai, kiek reikiant, laikyti armijos.

Paskui, užstojęs respublikonų valdžiai, Doheny sukyšiais priėjo prie ministerių Fallo, Denby'o ir Daugherty'o.

Vienas Wilsono Valdininkas Parsidavęs Republikonam.

Beje, per patarpininkavimą demokratų ex-ministerių, jis norėjo gauti ir Teapot Dome valdiškas žibalo versmes. Bet tatai jam nepavyko. Prieš jį ypač darhavosi Creel'as, pirmininkas Wilsono valdžios Informacijos Biuro. Anot Doheny'o, jį papirko republikonai žibalo biznieriui, duodami Creel'ui \$5,000 "atlyginimo" (tai irgi, suprantama, kyšis).

Paskyrė Vilką Avių Ganyti.

Kaip jau buvome syki minėję, dabartinis prezidentas Coolidge paskyrė du žibalinus advokatus tyrinėti skandalą su pervedimu valdžios žibalo šaltinių į kapitalistų rankas. Vienas iš paskirtųjų advokatu — Gregory, Wilsono ex-ministeris, kuriam Doheny išmokėjo \$2,000 "už patarnavimus", kaip prisipažino ir pats Doheny. Tiek prisipažino, bet veikiausia jam išmokėjo kur kas daugiau.

Tat, noroms nenoroms prez. Coolidge liko perversas atstatyti Gregory nuo tyrinėjimo to skandalo. Jeigu ne Doheny'o išsiplepėjimas, tai Gregory būtų gaves dar desėtkus tūkstančių, kaip savo samdytojaus "tyrinėtojas". O delei tyrinėjimo juk kongresas paskyrė \$100,000.

12 Darbininkų Žuvo Traukinių Nelaimėje

Ingalls, Ind. — Susidūrus dviem traukiniams Union Traction Kompanijos, 12 darbininkų užmušta ir 30 iki 40 sužeista.

Atėnai. — Sunkiai susirgus Graikų ministerių pirmininkui Venizelosui, jo vietoj skiriamas Kafandaris, buvęs vidaus reikalų ministeris.

Skilo Kalnakasių Suvažiavimas

Muštynės del Howato.

Indianapolis, Ind. — Užsikūrus riaušėm ir muštynėm del Kansas distrikto angliakasių vado Howato, umai liko uždarytas suvažiavimas Jungtinės Kalnakasių Unijos. Jį uždare juodasis atžagareivis, angliakasių pardavikas Lewis, unijos prezidentas ir suvažiavimo pirmininkas.

Bet dar pirm uždarymo skilo suvažiavimas. Iš jo pasitraukė kairieji delegatai su Howatu ir Myerscough'u priešakyje. Jie susirinko į savo atskirą konferenciją ir svarsto, kas daryti prieš pragarišką reakcinę Lewiso mašiną.

Riaušės.

Howatas buvo įteikęs suvažiavimui reikalavimą, kad jam gražintų teises, kaip organizatoriui Kansas angliakasių distrikto. Jį dveji metai atgal suspendavo Lewis už išsaukimą į streiką to distrikto angliakasių. Streikas buvo paskelbtas prieš Lewiso norą. Už tai Lewis suspendavo Howatą ir tūlus kitus kovojančius teipatinius angliakasių vadus ir perorganizavo visą distrikta.

Numetė Howatą nuo Pagrindų.

Howato reikalavimas buvo įdėtas į suvažiavimo dienotvarkę, kaip paskutinis punktus. Priėjus prie to punkto, Howatas pakilo ir pradėjo kalbėti. Lewis suriko, kad "šiame suvažiavime

tu neturi jokios teisės!" Kairieji delegatai skatino Howatą užlipti ant pagrindų ir kalbėti, nepaisant Lewiso. Tą jis ir padarė. Lewis įsakė maršalkai ir kitiem savo sebram numesti Howatą nuo pagrindų. Jis ir liko numestas. Bet jo šalininkai vel supuolė kelė jį atgal ant pagrindų. Įvyko muštynės tarp Howato ir Lewiso šalininkų.

Lewis Neskaitė Balsų.

Riaušėm kiek aprimus, Lewis neva leido suvažiavimui nubalsuoti, ar gali Howatas kalbėti ar ne. Balsuota pakelimu rankų. Lewis pareiškė, būk prieš Howatą balsuojanti didžiama delegatų, bet balsų jis visai neskaitė. Kilo vėl didelis trukšmas. Kairieji delegatai reikalavo, kad būtų išsaukiami vardai visu, kaip kuris balsuoja. Lewis atmetė tą reikalavimą. Čia tat kairieji ir apleido suvažiavimo svetainę.

Zymią mušeikų rolę prieš kairiuosius sulošė T. J. Smithas ("Shooteris") ir Wm. Blizzard (West Virginijos angliakasių "vadas").

Lewis Džiaugiasi Suvažiavimo "Rimtumu".

Pasitraukus kairiesiems, Lewis džiaugsmingai pareiškė, kad suvažiavimas stojes už "rimtą" politiką ir būk pasmerkęs komunistinius trukšmadarius. Tai, girdi, dabar galėsime laukti ramaus kalnakasių sugyvenimo su darbdaviais per ketverius metus.

LIETUVOS ŽINIOS

Nedarbas.

Kaunas. — Nedarbas kasdien didėja. Valdžia, nebegalėdama suvest galų su galais, skubiai liuosuoja valdininkus. Iki naujų metų rengiasi paleist virš 6,000 valdininkų. Liuosuoja padienius darbininkus, kurie dirbo prie gelžkelio. Sustabdo plentų darbus. Savo skylių lopinti skubiai įveda degtinės monopolij. Jį įvedant sustoja privačios pilstytuvės, iš kurių paleidžiamos daugiausia darbininkės. Tokių prisirinkę į 50-60. Tąbako ir popirosų fabrikai išmetė į gatvę 300 darbininkų. Mažina darbininkų skaičių bravoras "Engelmano", likerio fabrikas "Alfons Schyk", kuris pašalino jau 30 darbininkų ir darbininkų. Stiklo fabrikas Paliamone nebemoka algų darbininkams, kurių ten apie 100 žmonių.

Iš kariuomenės taip pat sparčiai liuosuoja karininkus (oficierius).

Paliuosuoti valdininkai ir karininkai jau pradeda ieškoti tarnysčių vietos viešbučiuose, universitete, restauraciuose, bet jų gegauna.

Gelžkeliėzių Mokina Lietuviskai kalbėt.

Vyriausybė reikalauja, kad visi gelžkeliėčiai kalbėtų tarnybos laike vien lietuvių kalba ir įsakė visiems nemokantiems ją išmokyti. Gelžkeliėčiai kreipėsi į gelžkelių direktorių, kad but atidengta tam tikra mokykla pasimokint lietuvių kalbinis. Direktorius pažadėjo, bet neištesėjo.

Nuo darbininkų reikalauja lietuviškai kalbėti, o mokyklos neduoda.

Streikai.

Kaunas. — "Drobės" streikas pasibaigė dalinu laimėjimu. Streikuoją dalis gelžkelio darbininkų (pabėgių, arba špalų mirkimo dirbtuvė — 20 su viršum žmonių). Reikalavo ta paties priedo, kurį gavo visi kiti gelžkeliėčiai.

Pasibaigė siuvėjų streikas. Streikas laimėtas. Prasidejo spausutvių darbininkų streikas.

Albany, N. Y. — Demokratas J. J. Walkeris padarė N. Y. valstijos seimui pasiulymą panaikinti įstatymą, pagal kurį dabar cenzuruojami krutameji paunkslai šioj valstijoje.

ANGLIJA PRIPAŽINO SOVIETŲ VALDŽIA

Londonas. — Anglijos darbiečių valdžia, pagalios pilnai pripažino Sovietų Rusiją. Macdonaldas, darbiečių ministeris pirmininkas, norėjo Sovietų pripažinimą toliau atidėti, bent iki seimos apsvartys tą klausimą. — Seimas susirinko vasario 12 d. — Bet eiliniai nariai Anglijos Darbo Partijos trukšmingai ėmė reikalauti, kad Sovietų Rusija būtų pripažinta, be jokių ceremonijų. Darbiečių minios grumojo išspirti laukan Macdonaldo ministerija, jeigu jinai tuojaus nepripažins Sovietų. Tatai ir privertė Macdonaldą pasiskubinti.

Anglija Kalba apie Senąsias Sutartis su Rusija.

Anglijos valdžia įteikė Rusijai savo notą apie pripažinimą Sovietų valdžios per laikinąjį Anglų atstovą Maskvoj, Robertą M. Hodgsoną. Notoj sako, kad Anglų valdžia pilnai (de jure) pripažįsta Sovietų valdžią, nestatydama jokių sąlygų ir nedarydama jokių apriavimų. Tačiau pažymi, jog iš to pripažinimo būsią naudost tik tuomet, kai bus išspręsti įvairūs klausimai surišti su carinėmis ir kerenskinėmis sutartimis, padarytomis tarp Rusijos ir Anglijos. Pabrėžiama, jog be to negalima būsią vesti plačią prekybą tarp tų dviejų šalių. Ar tik nenorima pasakyti, kad Anglija reikalauš iš Sovietų valdžios carinių ir kerenskinų skolų, kurių išviso yra \$2,945,000,000.

Propaganda; Pinigai; Kreditas Rusijai.

Anglų notoj taip pat primenama, kad Sovietai turėsią susilaikyti varę komunistinę propagandą prieš Anglijos valdžią įvairiose tos šalies žemėse bei kolonijose.

Pripažinus Sovietų Rusiją, tuojaus pakilo Anglijos pinigų svaras sterlingų beveik šešiais centais. Siek tiek taip pat pakilo ir Francūzų frankas.

Londono viespatauja nuomonė, kad Sovietai norės, kad Anglija duotų Rusijai stambios paskolos, už kurią, žinoma, vyriausiai būtų perkama įvairios fabrikų ir lauko ūkio mašinos, gelžkelių įtaisai ir šiaip reikalingiausios Rusijai dalykai. Bet kapitalistai, kurių pirmiau, prie caro ir Ke enskio, buvo skolingi Rusijai, reikalauja, kad Anglų valdžia neduotų stambių naujų paskolų Rusijai.

Italija Tuojaus Pripažinsianti Sovietus

Roma. — Tvirtinama, kad bėgyje 48 valandų Italijos valdžia suteiksianti Sovietų Rusijai pilną pripažinimą.

Francūzija Nepripažinsianti

Paryžius. — Įvairūs augštieji Francūzijos valdininkai išsireiškė, kad Francūzai nepripažinsią Sovietų valdžios, kol jinai neužtikrins atmokėjimo carinių ir kerenskinų skolų, kurių valdžiai bei josios piliečiams.

Sov. Rusija Eina Drūtn Revoliucija Hondurase

Maskva. — Kalininas, užbaigiamojį prakalboj Sovietinių Respublikų Sąjungos Kongrese pasakė:

"Leninui mirus, mūsų priešai sprendė, būk mes susilpnėsimė; tačiau, nežiūrind jo mirties, mes dikėiai sudrūtėjome. Kad Anglija pripažino Sovietų valdžią, tai yra faktas, irodantis mūsų sudrūtėjimą."

Kas Užims Lenino Vietą.

Spėjama, kad Sovietų Komisarų pirmininku bus išrinktas Rykovas, ir tuo būdu užims Lenino vietą Sovietų valdžioje. Rykovas yra išėjęs universiteto mokslą; 43 metų amžiaus, Partijos narys nuo 1899 m., daug metų praleidęs ištėrimime Sibire. Jis buvo pirmininku Vyriausios ūkio Tarybos ir užėmė įvairias kitas atsakomingas vietas Sovietų valdžioje.

Roma. — Fašistas Italijos ministeris pirmininkas Mussolinis prašo karaliaus, kad suteiktų grafo titulą poetui karininkui Gabrieliui d'Annunzio, kurs daugiausia pasidaravo delei Fiumes prijungimo Italijai.

Vienas iš trijų kandidatų į Honduraso prezidentus, gen. Carias, sukėlė revoliuciją prieš prezidentą Gutierrezą. Rinkimuose Carias negavo balsų didžiumos; tai pasiryžo per spēką tapti prezidentu.

Tarnybos laikas senajam prezidentui Gutierrezui išsibaigė sausio 31 d.; bet jis vis tiek neapleidžia savo vietos. Sukilėlis Carias susirinkęs didelę armiją ginkluotų vyrų.

Panašias revoliucijėles Centralinėj Amerikoj slapta kursto Jungtinės Valstijos, norėdamos galutinai pasiglemžti tenaitines respublikas.

Išvaikė Lenino Mitingą Newark

Newark, N. J. — Pereitotos pėtnyčios vakare policija išblaškė besirenkantį mitingą delei paminėjimo Lenino mirties. Arestavo dd. Al. Trachtenbergą, L. Lore, C. Chrissą ir D. Matliną, kurie būtų kalbėję mitinge Labor Lyceum svetainėje. Policija nedavė leidim tam mitingui; tačiau jis buvo bandoma laikyti.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVE

Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.

Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Kaina Suvienijotose Valstijose ir Kanadoj—metams \$6.00; pusei metų \$3.00; trims mėnesiams—\$1.50. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei — \$4.00; Brooklyn per pašta siunčiant metams \$8.00; pusei metų—\$4.00.

ANGLIJA IR SOVIETŲ RUSIJA

Didžioji Rusų Revoliucija, nusukus sprandą kontr-revoliucionieriams iš vidaus ir iš lauko, varo savo darbą pirmyn. Laimėjus protą ir sielą savo liaudies šeši metai atgal, jinau pasiryžęs užkariauti savo idejoms liaudį viso pasaulio. Ir jokie kačių koncertai prieš ją iš pusės buržuazijos ir jos ricierių — darbo unijų biurokratų ir socialistinių šarlatanų — nieko negelbsti. Visi didesnės ir didesnės masės darbininkijos pradeda suprasti jos didžiąją misiją.

Sužinojome, kad Anglijos valdžia, kurios priskyje stovi socialistas Macdonaldas su savo gizeliais, pripažino Sovietų Rusiją (t. y., Socialistinių Sovietinių Respublikų Sąjungą). Tai didelis Rusijos laimėjimas. Galų gale proletarinės revoliucijos panaberija ir geležinis užsispyrimas laužo tarptautines barjeras, kuriom per 6 ilgus metus ją laikė aptvėrus imperialistinė buržuazija. Užmezgimas diplomatinė ryšių su didžiosiomis ir augštai išsivysčiusiomis techniko šalimis yra svarbus tuom, kad tas palengvins Rusijos prekybą su užsieniu, kas taip labai reikalinga atstatymui šalies ekonominio gyvenimo.

Šitas Anglijos žygis paakstins kitas valstybes siekti prie to paties, kad neatidavus vienai Anglijai tų prekybinių progų, kurios atsidaro su užmezgimu ryšių su Rusija. Rusijai labai reikia įvairių manufaktūros produktų, o jinau turi neisemiamus šaltinius žaliuosios medžiagos. Gi Anglijoj ir kitose kapitalistinėse valstybėse tų produktų perviršis ir užtai siaučia bedarbis.

Kapitalistinės valstybės sukandę dantį kentė, išsižioję laukę, kad Sovietų valdžia griūtų ir ant Rusijos liaudies sprando kapitalo viešpačiai vėl atsistėtų, bet veltai. Vieną po kitam užpuolimus revoliucija atmušė, vieną po kitos nelaimės jinau pergalėjo. Mes sakėme, kad jei ne šiandien, tai rytoj buržuazinis pasaulis turės nusiimt kepurę prieš Sovietų valdžią. Vakar Lenkija, šiandien Anglija, rytoj Italija ir Francija, vėliau nusilenks ir mūsų nachališkasis Washingtonas. Paregėsite. Prie to veda įvykių logika, tą padaryti privers tolimesni Rusų Revoliucijos laimėjimai. Gali spardyti ir straksėti Hughesai ir Gompersai, bet jie negali papūst prieš vėją.

Per istisus šešius metus Rusija reikalavo taikos. Ne kartą jinau net siulė kapitalistinėms valstybėms kol jų darbininkai dar nesuipratę pakankamai ir tbelaliko parazitais ant savo sprando — net siulė joms taiką nusipirkti. Bet niekuomet jinau nesutiko mokėt joms už taiką tokia kainą, kuri reikštų sugrįžimą į praeitį ir atgavimą parazitų viešpatavimo Rusijoj. Bolševikai pasakė: Su jūsų pagalba mes norėtume atstatyti šalies ekonominį gyvenimą, jeigu ją galima gauti prieinama kaina. Bet jei ne, tai mes patys jį atstatysime, nors ir ilgiau imty. Rusijoj liaudj pakankamai buvo pasiryžimo užkariauti galią, užteks jo ir išlaikymui jos, jei reikalinga, prieš jūš norą ir pastangas!

Macdonaldas pripažino Sovietų Valdžią, ne iš meilės del jos. Toli gražu nuo to. Jis nemažiau už mūsų Gompersą ar valstybės sekretorių Hughes trokšta jai mirties. Bet jis turėjo tatau padaryti, nes to reikalavo Anglijos liaudis. Jau budamas valdžioj jis vis dar vilkino, stupėjo, zuikiškai drebėjo, klausėsi ištempės ausis, ką sako liaudis iš vienos pusės ir kapitalo karaliai iš kitos. New York "Worldo" korespondentas nenoroms prasitaria, kad pripažinimo "griežtai reikalavo Darbo Partijos eiliniai nariai skersai ir išilgai kraštą." Macdonaldo vilkinimas kėlė liaudies protesto audrą ne dienomis, bet valandomis. Pagaliau jis turėjo pasiduoti. Juk vyriausias punktas Darbo Partijos tarptautinės platformos pastaruosiuose rinkimuose, tai buvo žadėjimas pripažinti Rusiją.

Koks didelis yra veidmainys Macdonaldas ir kaip nenoroms jis pripažinimą ištiesė Rusijai parodo jo nota, pasiųsta Sovietų valdžiai, kurią entuziastiškai sveikina ir Anglijos liberališkoji buržuazija. Girdi, jis pasiryžęs visomis keturiomis ginti impėrijos interesus. Mat, Macdonaldas savo notoj pabrėžia, kad nors Anglija ir pripažįsta Rusiją be jokių sąlygų, bet randasi visa eilė tokių klausimų, kuriais reikia vesti derybas ir susitarti, kol iš to pripažinimo Rusija turės praktiškos naudos. Vienas tų klausimų, tai Rusijos senosios skolos, kitas — suteikimas Rusijai paskolos, trečias — sustabdomas bolševistinės propagandos prieš Anglijos imperializmą Azijoj.

Vadinasi, formaliai Macdonaldas pripažino Rusiją.

APŽVALGA

GERAS GEŠEFTAS.

Jeigu kas prisitaiko prie valdžios, žinoma, buržuazinės, tai padaro gerą gešeftą. Ne taip seniai Amerikos valdžia taisė laivus ir pasukui juos pardavinėjo privatinėms kompanijoms pigiau, negu jai pataisymas lėšavo. Panašiai buvo ir su tais laivais, kuriuos netaisytus pardavinėjo — jie valdžiai lėšavo milijonus, o pardavė už tūkstančius. Amerikonai, pirkdami iš valdžios laivus, sakė: geras biznis, galima supirkinėti!

Sinclair, gaudamas iš Washingtono valdžios aliejų versmes, taipgi džiaugėsi geru bizniu.

Dabar Lietuvoje visokios kompanijos, imdamos nuo valdžios įvairias imones iš savo rankas, džiaugiasi geru gešeftu. Kunigas Valokaitis, suėmęs veik visą Lietuvos valstybės aukšą ir nusavinęs veik pusę Lietuvos, sako: o visgi su valdžia galima gerą gešeftą daryti. Šliupas su savo žentu Ycu, įsteigęs "laivyną" ir banką, tą patį kartoją, ką ir kunigas Valokaitis.

Valdžia buvo įsteigus žinių agentūrą "Elta". Dabar mes apie tą agentūrą randame ve kokių žinių:

"Kadangi 'Elta' ligi šiol tik nuostoliu valstybei tedavus (pav. 1923 ir 230,000 litų), tai nusistatyta perleisti ją į privatinės rankas. 'Elta' pasikėtinusi paimti 'Minties' bendrovę, kuri yra krikščionių demokratų įtakoje ir kuri dabar leidžia 'Ryto' dienraštį. 'Mintis' stantai vyriausybei šitokių sąlygų: 1) imonei duoti 40 proc. kapitalo, nuperkant tam tikrą akcijų skaičių, 2) imti bent 10 abonementų, 3) 'Mintis' gauna monopolio teises ir naudojasi paštu, telegrafu, radiotelegrafu ir telefonu valdžios įstaigų sąlygomis".

Ar tai čia negeras gešeftas? Valdžia "parduoda" žinių agentūrą klerikalų privatinei bendrovei ir ta, "pirkdama" šią įstaigą, reikalauja iš valdžios dar prisidėti su 40 nuosimčių jos vertės, imti iš tos agentūros žinias, žinoma, jai pžmokant ir pavelyti naudotis, be jokio atlyginimo, paštu, telefonu ir telegrafu. Kitaip sakant, valdžia tą įstaigą užlaikys, o klerikalų privatinė bendrovė ją skaitys savo nuosavybe, ją kontroliuos.

Veikiausiai, greitu laiku išgirsime, kad Lietuvos valdžia, negalėdama išlaikyti ministeriją, parduoda ją kunigo Vallokaičio bankui ar Šliupo ir Yco garlaivių kompanijai. Tuomet jau tikrai Lietuva galės vadintis nepriklausoma, nes atsidurs bankininkų rankose ir žmoniems nepriklausys.

Seni kvailiai visados yra kvailėsi už jaunuosius.
La Rochefoucauld.

bet jis pasiliko visą eilę progų, kad galėtų sabotazuoti praktiškasias pripažinimo fazes. Formaliu pripažinimu jis tikis patenkinti Anglijos liaudį, bet sabotazuodamas jojo praktiškasias fazes jis galės kasti revoliuciją iš pasaly. Iš karto tas jam gal ir seksis, bet neilgam. Iš vienos pusės Anglijos liaudis pamatys jojo šunybes, iš kitos pusės, kaip parodė praeitis, Rusijos bolševikiški diplomatai mokės nuimt kaukę nuo jo veido.

Verkdama prie kape savo didžiojo vado ir mokytojaus Lenino, Rusijos liaudis gali pasididžiuoti savo laimėjimais tarptautinėj politikoj.

TAISYTI NI DALYKAI

Mes turime geroką skaičių proletarinių kalbėtojų. Keletas iš jų yra tokiais kalbėtojais, kurie reikalui esant gali pasakyti ilgas ir geras prakalbas ir, atsitikime, moka trumpai ir įspūdingai papalabėti. Bet didžiama iš mūsų kalbėtojų yra įpratę saukti ilgas prakalbas. Kada prisieina tokiems kalbėtojams kalbėti koncertuose, konferencijose, vakariėnėse ar kitokiose pramogose, tai ir čia jie, savo įpratimu, rėžia ilgas prakalbas. Tokiuose atsitikimuose ilgos prakalbos yra nenaudingos, nors jos būtų ir daug pamokinančios, nes publika būna užinteresuota kitais dalykais ir į ilgas prakalbas mažai tekreipia atydos. Mūsų kalbėtojai tos klaidos turėtų vengti.

Keletoj vietų ir pas mus, revoliucinius darbininkus, yra užsilikusi mada nepaisyti mitinguose parlamentarinių taisyklių. Yra tokių draugų, kurie mažai težino apie parlamentarines taisykles ir nepaiso jų. Tai yra stambi klaida. Mūsų mitingai negali būti jomarkai, lygūs tautininkų, klerikalų ir smaivirių mitingams. Didelėj didžiuj mūsų draugijų ir kuopų mitinguose yra gera tvarka, ir ji gali būti įvesta į visas kitas mūsų draugijas ir kuopas.

"Vilnis" turi parlamentarinių taisyklių knygelę, kurios kaina tik 25c. Katrie dar mažai težino apie tvarką mitinguose, turi įsigyti tą knygelę ir išstudijuoti ją.

Jei užrašų sekretoriai gerai atlieka savo pareigas: tinkamai surašo, aiškiai perskaito tarimus; gerai perskaito ir teisingai išaiškina laiškus,—tai mitingai būna pasekmingi ir nariai lanko juos. Kame sekretoriai savo pareigas neatlieka, kaip reikia, ten nieku būdu negali būti geros tvarkos mitinguose.

Apgailėtinai dalykas, kad daugelio mūsų organizacijų vienėtu organizatoriai pradėjo pamiršti savo pareigas. Jie tik pasirūpina atidaryti mitingus ir, jei reikia, papirmininkauja. Organizavimo darbu visai mažai tesirūpina. Paklausus raporto, jiems lengva atsakyti: "neturiu".

Jei kuopų ar apskričių valdybos neatlieka tinkamai savo pareigų, tai tu vienėtu organizatoriai už tai yra kalti. Jei narių skaičius pradeda mažėti, nesant svarbios priežasties, tai reiskia, kad organizatoriai neina tinkamai savo pareigas. Jei nariai nelanko mitingų, tai organizatoriaus užduotis, bendrai su valdyba, surasti būdus, kaip narius užintere-

suoti, kad lankyti mitingus. Bloga ar gera tvarka mitinguose daug priklauso nuo organizatorių.

Papilietis.

AIRIJOS KALĖJIMUOSE.

Airijos tautininkai, kurie smarkiai kovojo prieš Anglijos imperializmą už Airijos atskyrimą nuo Anglijos ir "laisvos Airijos" įvykdymą, laikomi kalėjimuose. Vienas Airijos tautininkų atsisauskimas taip piešia kalinių padėtį:

"Laisvos valstybės (susi-taikymo su Anglijos imperializmu šalininkų) kariuomenės pergale dabar panaudojama beginklių belaisvių kankinimui, kurie gyvena žiaurumų ir kankinimų režime, kuris neturi sau panašaus kovos istorijoj. Koncentracijos loģerių kalinių organizacijos, del kurių pripažinimo mes kovojom pradėdant nuo 1916 m. iki 1921 m. ir kurias laisva valstybė priversta buvo laike karinių veikimų pripažinti, dabar griuamos... Į šį netikėtą ir nieku neparemtą užpuolimą kaliniai atsakė pasyviu priešiniuosi. Šiam priešiniuosi nuveiktį laisva valstybė pradėjo vartoti tokias priemones, kurios esą išimtinios net kovos istorijoj Airijos prieš režimą, įvestą jai pavergėjais. Ares-tuotus sumuša... laiko perpildytose kamerose... kankina urvuose, kur jie buvo pūdomi ir dar dabar pūdomi, apkaustyti retėžiais, be guolio baltinių, pusnuogių."

Kitas atsisauskimas rodo Moutndžos kalėjimo režimą, kur laikoma 462 kaliniai. Čion kalinius laiko, kaip kriminalistus. Pusnuogius kalinius apkaustytus retėžiais laiko urvuose daugiau dviejų savaitių. Ligoniams neduoda pasivaikščiojimo. Daugelį mesdavo į karcerį. Neprileisdavo siuntinių nuo giminių ir pažįstamų. Tai vertė ir anksčiau daryti badavimus.

Panašiose sąlygose randasi apie 13,000 kalinių. Kaliniai, negalėję toliau kęsti pasėlusio režimo, paskelbė badavimą ir "pasiryžo nebeimti jokio valgio, kol jie neiškovo arba laisvės, arba kapų". Badavime dalyvauja apie 8,000 politinių kalinių. Tokio didelio politinių kalinių badavimo dar niekuomet nebuvo.

Kalinius paskelbus badavimą, kalėjimų administracija ėmėsi da žiauresnio persekiojimo. Badaujantiems kaliniams neduodama medicinos pagelba, daugelį jų laikoma klunuose, kur jie kęčia nuo nepakeliamo šalčio. Kalinius perveda iš vieno kalėjimo į kitą paprastuose automobiliuose (kroviniams), nežūrint jų liguisto stovio. Nežūrint į visa tai, kaliniai, plidant priešai laisvos Airijos vardu, laikosi didvyriškai, atsikako nuo visokio valgio iki pilno paltuosavimo.

Mes dažnai gėdėtumėmės geriausių savo darbų, jeigu pasaulis galėtų matyti visus motyvus, kuriais tie darbai tapo atlikti.

La Rochefoucauld.

Kėsinasi Supancioti Ateivius Darbininkus

Kovokime Prieš Tai!

Sios šalies valdančioji klasė rengiasi dar daugiau ti ateivius darbininkus. Samdytojų atstovai rengiant bent 25 pasiulymus, kurie jeigu bus priimti, atveis ateivius darbininkus.

Sulig bila No. 539, kiekvienas ateivis pirmą mėnį į šią šalį, turės išpildyti tam tikrą aplikaciją ir išmokyti ateivius. Kuris nebus įleidžiamas į Ameriką, tam teks išmokėti pinigų. Bus paimta pirmų antpaudų ir Bus duota eilė klausimų apie aplikanto ekonomines ir draugijines pažvalgas. Jeigu pasisakysi, jog priėjai kų organizavimuisi del pagerinimo gyvenimo, tai bus mas į ten, iš kur atvažiavai. Imigracijos Komisija viršininkas pats galės spręsti kiek kurį metą gali atvežti ateivius.

Amerikoj gyvenantieji ateiviai turės kas metą mokėti po \$5. Bus imama paveikslas ir pirmų antpaudų eilė klausimų, į kuriuos reikia atsakyti. Nėšant nam mieste, nuvažiuogės kitan neužregistruoti, negal ir busi baudžiamas 5 metais kalėjimo.

Jeigu bandysi priešintis, kada alga numui arba landas ilgins, tai neteksi darbo. Kitoj vietoj negausi žinos apie tave, turės tavo paveikslą ir pirmų antpaudų stybės sekretoriui bus suteikta galia atimt pilietines iš ateivių, kurie turės jas išsiėmė ir nusidės vyriaus.

Iki šiol imdavo tiktai kriminalistų pirmų antpaudų paveikslus, dabar gi norima tatau padaryti ir su taisiais ateiviais darbininkais.

Bosų agentai pasakoją šios šalies darbininkams, ne ateiviai, tai čiagimiam darbininkam būtų geriau bando sukelti neapykantą prieš ateivius darbininkus, tuo čiagimiam darbininkus už ateivių suvaržymų. Samdytojam tas reikalinga, nes jeigu pavys suvaržymus, tai su čiagimiais jie galės daug lengviau apdoro-

Tai ve kaip norima atsilyginti ateiviam darbininkams padidino šios šalies turtus; kurie savo darbu davė šaliai lymbę išsivystyti į galingą industrinę šalį.

Ateiviai darbininkai neturi būti supancioti laisvais įstatymais. Jau 9 tautų ateiviai Amerikoj grynimui ateivių. Kovo 2 d. šaukiamas visų tautų konferencija, New York, išdiskusavimui planų, kaip kovoti sykiu su visos šalies darbininkais, kad tie žinti pasiulymai neliktų įstatymais. Didžiojo New Yorko bankininkų Draugijų Sąrysis šaukia konferenciją vasariu (ruary) 24 d., nedėlioj, į kurią kviečiama visos Lietuvos zaeijos išrinkti po 2 atstovu. Konferencija išdėstys vesti agitaciją tarp lietuvių prieš varžymą ateivių rinks atstovus į visų tautų bendrą konferenciją New Yorko. Lietuvių konferencija bus 10 val. ryte, 46 Ten Brooklyn, N. Y.

Visos Didžiojo New Yorko lietuvių organizacijos bei draugijos, prisijuskite atstovus į šią konferenciją. D. N. Y. D. D. Sąrysis Komisijos Sekretorius M. Urdas.

46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

POEZIJA

DARBO MEILĖ

(Iš N. Tichomirovo)

Išimylėjom mes mašinas dideliausias,
Liejyklų griaustinius, kvėpavimą ugnim,
Išmainėm lygumas beribes ir žaliausias
Ant plieno, skambancio maistingąja vilnė.

Nebevilioja mūs dangus tamsiai-mėlynas,
Apsikabino mus pilki geležies skliautai,
Mums laimę suteikė šis Darbo skruzdėlynas,
Liepsnojančių dainų džiausmingieji krautai.

Mes barstom žiezirbas tamson miglų naktim,
Iš miego žadinam apsnūdusius kaimus,
Ir skamba tik garsai dainučių sutartinčių,
Ugnies naujos dumplė' mes kalam laimę.

Šok kvaitulio glėbyj baisūnai geležiniai,
Duden verpetais, žergia ratai, velenai,
Kaip žvaigždės, skraidžioja kibirkščiai ten,
Po žemę raitosi raudoni pelenai.

Mes jungiam plienu standžiai miestą su baletu,
Aušra žydi pasieks artojus tamsesnius,
Žertuvėje ištirps atri pihta naktuzė,
Mes plienu permušim vergybės grandinius.

1923, rugpj. 26 d.

Frankenthal, Vok.—Trys nežinomi vyrai nušovė Ernestą Gumingerį. Jis stovėjo už atsiskyrimą nuo Bavarijos josios dalies, vadina-mos Platinatu. Už tai, manoma, ir liko nudėtas.
Mexico City.—Sukilėliai suskandė Herrero, užmušė Meksikos prezidentą, nors Herrero kėsi norįs praeiti kilėlių.

